

Országos növényvédelmi előrejelzés a szántóföldi és kertészeti kultúrákban 2026.10.22.

Az elmúlt időszak időjárási eseményeiben a legnagyobb változást a csapadék megérkezése hozta, de sajnálatos módon nem minden területen. A mintegy két hét alatt lehullott ~30-60 mm mennyiségű eső életmentő volt az elvetett őszi kultúrák számára, a mélyebb rétegekben fellépő vízhiányt azonban még távolról sem pótolta. A hőmérséklet tekintetében nem következett be jelentős változás, az éjszakák hűvösek, a nappalok pedig az időszakhoz képest melegek voltak (minimum: 0-6 °C, maximum: 18,0-22,0 °C). Az érkező csapadék következtében a talajok nedvesség tartalma érezhetően emelkedett, de elsősorban a csírázási zónában. Így aztán kelésnek, fejlődésnek indultak az elvetett gabonák és a repce állományok kiegyenlítődsét is segítette helyenként az eső.

ŐSZI ÁRPA, ŐSZI BÚZA

A korábban elvetett őszi árpa és helyenként őszi búza csírázása, kelése megindult az esők hatására, de a többnyire 1 leveles állapotukkal fejlődési hátrányban vannak az ilyenkor megszokotthoz képest. Az Alföld számos területén és a kevés esővel ellátott vidékeken hiányos vagy teljesen el is maradt a kelés, így ezeknek a vetéseknek a jövője kérdéses lesz további csapadék hiány esetén.

Az őszi árpa az ország nagy részén földbe került vagy a vége felé tart a vetés és a búza vetési munkálatai is folyamatban vannak. Károsítók szempontjából egyelőre jelentősebb események híján vagyunk. **Kórokozók fellépése nem jellemző** ellenben egy-egy táblán **észlelési szintű a kabócák** megjelenése (Komárom-Esztergom megye).

REPCE

A repce számára is kifejezetten jól jött a több-kevesebb csapadék. A dunántúli területeken a legfejlettebb állományok 4 leveles állapotúak, míg az Alföldön a magok ki sem keltek vagy hiányos az állomány.

A jelentős tűhiánnyal érintett, gyenge állományok egy részében már megkezdődött a kitarcsázás, illetve a sikertelen repcevetések helyén az őszi kalászosokkal történő újravetésre is sor került. A kikelt állományok fejlettsége jóval elmarad az ilyenkor megszokottól, így a megfelelő mennyiségű csapadék elmaradása tovább növeli a termesztési kockázatot (Csongrád-Csanád megye).

A hűvösebb, időnként borús, szeles időjárás ellenére a különböző **bolha-fajok** kártétele egy-egy táblán tovább erősödött. A fejlettebb állományok kártételi veszélye már nem jelentős, de a tábla széleken nem ritka itt sem a teljesen kifejlett levelek 70-80 %-os mértékű lyuggatása.

A **repcedarázs** betelepődése nem jellemző a táblákra, álhernyót és kártételét sem lehet találni. Ettől függetlenül a sárgalapos megfigyelés továbbra is javasolt és indokolt, különösen ha enyhe marad az idő. A korábban megjelent és enyhén növekvő repce peronoszpóra terjedése mostanra minimalizálódott, helyette (vagy mellette) megjelentek a **fómás betegség** levél tünetei. Az első kis levélfoltok elsősorban az alsó leveleken észlelhetők

(gyakran a lesárgult szikleveleken) és helyenként már a piknídiumok jelenléte (de még nem tömegesen) is segít a betegség egyértelmű azonosításában (1. fotó).

A betegség terjedésére 5-6 °C feletti hőmérséklettől számíthatunk, legalább 6-8 órás levélnedvesség esetén (eső, harmat, pára, köd), tehát a fertőzésveszély közepes, a csapadékosabb vidékeken magas.

1. fotó: Fómás betegség repcén (a foltban piknídiumokkal) (Fotó: TühA., 2026.10.21.)

KERTÉSZETI KULTÚRÁK

A betakarítási időszak lezárulásával szőlőben, gyümölcsfélékben megindult a lombhullás is. Az **őszi lemosó permetezésekre célszerű felkészülni** (ahol ez tervben van), de legalább 50 %-os lombhullásig célszerű várni a kezelések megkezdésével.

A gyümölcsmolyok közül a szilvamoly és a keleti gyümölcsmoly rajzása észlelési szintű, a legtöbb gyümölcsösben azonban rajzásuk lezárult.

Egyéb:

A **mezei pocok** népessége és kártétele csak a ruderalis (bolygatatlan) területeken, árokpартokon jellemző. Gabonafélékben, repcében egyelőre nem tapasztalható betelepedésük, az alföldi területeken főleg a táplálék hiány miatt. Az állományok erősödésével azonban célszerű figyelmet fordítani jelenlétükre.

Tüh Annamária
Magyar Növényvédő Mérnöki és
Növényorvosi Kamara

Az előrejelzés a Borsod –Abaúj-Zemplén (Szakolczai Soma), Csongrád-Csanád (Tunyoginé Búzás Ilona), Hajdú-Bihar (Gálóczi-Tömösváry Róbert), Jász-Nagykun-Szolnok (Pintér Imre), Komárom-Esztergom (Abdai Éva) és Zala megyei (Tüh Annamária) Növényorvosi Kamarák szakembereinek megfigyelései alapján készült.